

UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTE DIN BUCUREȘTI

REZUMAT TEZĂ DE DOCTORAT

**Refolosirea, Recontextualizarea obiectelor existente
ca practică artistică**

Conducător științific:

Prof. Univ, Dr. Iosif Kiraly

Doctorand:

Béla Zoltán

București 2026

Cuprins:

CUPRINSUL TEZEI DE DOCTORAT	4
CUVINTE CHEIE	5
INTRODUCERE	5
Obiectivele cercetării	7
PREZENTAREA SINTETICĂ	
A CAPITOLELOR TEZEI DE DOCTORAT	8
CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI FINALE	15
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ	17
Cărți:	17
Surse Internet:	17

CUPRINSUL TEZEI DE DOCTORAT

INTRODUCERE

METODOLOGIE DE CERCETARE

CAPITOLUL 1 Ce este upcycling-ul sau reciclarea creativă ?

1.1 Este upcycling-ul o soluție sustenabilă în secolul al XXI-lea ca practică artistică?

1.2 Filosofia upcycling

1.3 Etica upcycling

1.4 O scurtă și subiectivă prezentare a artiștilor moderni și contemporani internaționali care au folosit obiecte ready-made; au refolosit, recontextualizat obiecte existente ca practică artistică

CAPITOLUL 2 Categoriile de upcycling ca practică artistică în arta contemporană internațională

1.1 Artiștii care exponează tema timpului, istoriei și memoriei

1.2 Artiștii care abordează tema identității și relațiilor cotidiene prin obiecte casnice și de serie

1.3 Artiștii care explorează tema socială urbană prin materiale publice și industriale

CAPITOLUL 3 Interviu ale unor artiști contemporani români ce folosesc upcycling-ul ca practică artistică

CAPITOLUL 4 Diptych Art Space

1.1 Zoltan Artist Run

CAPITOLUL 5 Practica artistică al lui Béla Zoltán

1.1 Experiența educațională în contextul practicii artistice

CAPITOLUL 6 Upcycling-ul ca practică artistică la Béla Zoltán

CONCLUZII GENERALE

BIBLIOGRAFIE

CUVINTE CHEIE

Upcycling, Reciclare creativă, Obiect, Sustenabilitate, Recontextualizare, Ready-made, Obiect găsit, Instalație de artă, Amprentă de carbon, Deșeuri industriale, Etica reciclării, Design de obiect

INTRODUCERE

Prezenta cercetare a pornit de la o neliniște personală legată de propria practică artistică. Am resimțit nevoia unei aprofundări sistematice și riguroase a domeniului obiectului și al instalației de artă în cadrul creației mele artistice – o aprofundare de natură academică, cu toate implicațiile metodologice și teoretice pe care aceasta le presupune.

Începând cu anul 2009, am inițiat o serie de experimente bazate pe recontextualizarea și refolosirea materialelor existente ca strategie artistică centrală. Practica mea consta inițial în realizarea unor instalații de mici dimensiuni, în care obiectele tridimensionale erau asociate cu picturi. Pe parcursul anilor, această direcție a căpătat o pondere tot mai semnificativă în activitatea mea, ajungând să egaleze importanța picturii sau chiar să funcționeze ca practică de sine stătătoare.

funcționalitatea sau istoria personală.

Tema reciclării creative reprezintă astăzi o preocupare extrem de actuală în practica artistică contemporană. Numeroși artiști recurg la utilizarea obiectelor și materialelor existente, manifestând o conștientizare sporită față de problematicile ecologice, sustenabilitate, economia circulară și ciclul de viață al materialelor. Aceași sensibilitate se regăsește și în societate la scară largă: un număr tot mai mare de persoane reciclează, optează pentru vehicule electrice, adoptă strategii agricole verzi, iau în considerare principiile arhitecturii sustenabile, susțin economia locală și își orientează alegerile având în vedere responsabilitatea față de generațiile viitoare și viitorul planetei. Pornind de la acest context general, mi-am propus să răspund la următoarele întrebări de cercetare: *cum poate fi folosit obiectul în practica artistică contemporană, ce obiecte sunt refolosite, dacă se aduce plus valoare obiectului prin upcycling, reprezintă upcycling-ul o soluție sustenabilă?*

Ipoteza principală este determinarea modurilor în care obiectele și materialele existente influențează temele, ideile și teoriile din practica artistică. Provocarea acestei teze de doctorat este înțelegerea reciclării creative, a relațiilor dintre materie și lucrarea de artă. Inexistența unei literaturi de specialitate în limba română și lipsa materialului vizual despre acest subiect în arta contemporană românească, mi-au indicat ca direcție de cercetare reciclarea creativă.

OBIECTIVELE CERCETĂRII

Lucrarea își propune să fie un agregator al demersurilor artistice pe zona de upcycling la nivel internațional, să exemplifice prin interviuri luate artiștilor locali și prin descrierea propriului demers artistic, modul în care curentul upcycling devine exprimare artistică în România. De asemenea teza de doctorat își propune să fie o sursă de plecare pentru viitoare cercetări din această zonă artistică.

Obiectivul principal al tezei îl constituie înțelegerea principiilor reciclării creative în practica artistică. Obiectivele secundare sunt legate de: evoluția obiectului în creația artistică modernă și contemporană; categoriile de upcycling în funcție de temele abordate și de materialele folosite de artiștii contemporani internaționali; cum se regăsește tema upcycling-ului în practica artistică contemporană românească; modurile în care refolosesc obiectul în propria practică artistică.

PREZENTAREA SINTETICĂ A CAPITOLELOR TEZEI DE DOCTORAT

Teza de doctorat cu titlul *Refolosirea, Recontextualizarea obiectelor existente ca practică artistică*, este structurată în șase capitole, fiecare dintre ele răsăunzând la întrebarea ce este reciclarea creativă sau upcycling.

Primul capitol este intitulat *Ce este upcycling sau reciclarea creativă ?*, structurat pe patru subcapitole: *1.1 Este upcycling o soluție sustenabilă în secolul al XXI-lea ca practică, artistică?*, *1.2 Filosofia upcycling*, *1.3 Etica upcycling*, *1.4 O scurtă și subiectivă prezentare a artiștilor moderni și contemporani internaționali care au folosit obiecte ready-made; au refolosit, recontextualizat obiecte existente ca practică artistică.*

În prima parte a capitolului am încercat să stabilesc ce este recuperarea unui obiect, care sunt implicațiile tehnologice, ecologice și sociale. Totodată am cercetat ce înseamnă reciclarea și upcycling sau reciclarea creativă, care este relația dintre cele două procese și care dintre ele sustenabilă.

În continuare am analizat care sunt domeniile și materialele reciclate creativ.

Astfel în subcapitolul *1.1 Este upcycling o soluție sustenabilă în secolul al XXI-lea ca practică artistică?* am analizat domeniile în care este folosită reciclarea creativă și le-am clasificat în trei mari categorii: 1. Modă și accesorii, design de obiect, decor interior; 2. Arhitectură și spațiul public; 3. Artă.

La fiecare categorie am analizat diferite obiecte și felul în care sunt reciclate creativ, crescându-le valoare și prelungindu-le ciclul de viață.

În subcapitolul *1.2 Filosofia Ucycle în arta contemporană* am analizat perspectivă filosofiei ecologiei și sustenabilității upcycle. Responsabilitate pe care o avem în stabilirea finalității obiectului sau a materialului reciclat. Care sunt implicațiile economice, sociale, ecologice ale actului de reciclare creativă

În subcapitolul *1.3 Etica upcycling* am analizat principiile upcycling: ce și cum reciclăm, adică ce materiale folosim, cum le prelucrăm. Nu orice material, obiect este reciclabil creativ, existând

posibilitatea poluării, a contaminării. Totodată forța de muncă folosită în procesul de reciclare este important, cine și cu costuri o realizează. Impactul asupra mediului al procesului upcycling este necesar de conștientizat.

După analiza principiilor upcycling, am trecut la Faza de mijloc sau la a răspunde la întrebările pentru cine și de ce. Pentru a răspunde la aceste întrebări trebuie să înțelegem aspectul transparenței și integrității producătorului; cunoașterea și respectarea tradițiilor și încrederea în expertiza artizanilor; conștientizarea principiilor economice, a consumerismului.

După analiza fundamentelor upcycling, am analizat perspectiva filosofică, ce implică analiza sistematică și teorică critică.

În subcapitolul *1.4 O scurtă și subiectivă prezentare a artiștilor moderni și contemporani care au folosit obiecte ready-made; au refolosit, recontextualizat obiecte existente ca practică artistică* am analizat modul în care artiștii moderni și contemporani au folosit obiectele și materialele existente în practica artistică.

Marcel Duchamp a fost printre primii artiști din secolul al XX-lea care a folosit obiecte în practica sa artistică. Convingerea lui că arta este o formă de transcendere dincolo de timp și spațiu; umorul fin și inteligența scilpitoare au făcut posibilă folosirea obiectelor ready-made ca formă de artă, numai prin alegerea obiectului artistul înnobila, actul de concepere al unui titlu și expunere.

Fotograful Man Ray a realizat un obiect non-funcțional chiar în ziua vernisajului primei sale expoziții la Paris, prin recontextualizarea acestuia.

Lucrarea lui Pablo Picasso, Cap de taur a fost idee de care apărută pe loc atunci când căuta obiecte, materiale pentru lucrări. El a afirmat că dacă privitorul vede doar capul de taur, nu și elementele constitutive, lucrarea nu este completă.

Joseph Bueys a folosit memoria și istoria personală pentru a crea obiecte și instalații bazate pe ready-made, făcând apel și la sensibilitatea privitorului.

Și în Italia, artiștii tineri încărcau lucrările cu traumele, furiile războiului, dar și reflectând situația socială din țară. Astfel Lucio Fontana a fost printre primii artiști din secolul trecut care a găurit, tăiat suprafața pânzei încercând să redea vidul.

Alberto Burri a folosit materiale industriale precum lemnul, plasticul, fierul, pentru a mări realismul, materiale reale. În creația sa, Burri a realizat mai multe serii de lucrări folosind diferite materiale industriale, dar și focul prin arderea lemnului ce compuneau lucrarea.

Jannis Kounellis a folosit materiale și obiecte ce contrastau prin materialitate, textură, dar și prin culoare. El a folosit obiecte cu o anumită memorie, patină, încărcătură în instalații de mari dimensiuni ce făceau apel la memoria colectivă, istorie.

Michelangelo Pistoletto folosește materiale și obiecte din prezent și trecut pentru a reda tema infinitului, antinomiei. Lucrarea a fost făcută cu un mulaj din ciment după sculptura Venus cu un măr , al sculptorului neoclastic Bertel Thorvaldsen, la rândul lui inspirat de legendara sculptură Afrodita din Knidos a lui Praxitele. Primul nud feminin din arta greacă, sculptura a fost pierdută și este cunoscută datorită numeroaselor copii făcute în era greacă, romană și secolelor care au urmat. După ce a cumpărat o replică pentru grădina sa, Pistoletto a așezat-o în fața unei grămezi de cârpe folosite pentru curățarea seriei sale de Picturi în oglindă, alăturarea celor două a dus la apariția seriei Venus a cârpelor.

Și artistul francez Christian Boltanski a creat în anul 2014 lucrarea Nimeni/Persoane, în Muzeul de Belle Arte din Chile, unde a crea o masă de haine până la cupola muzeului. Astfel el a „umplut” spațiul de persoane, totuși nu este nimeni, doar haine.

Tracy Emin a fost cea care în anul 1999 a creat o lucrare pentru Premiul Turner, în care a expus spațiul dormitorului cu pat, așternuturi, obiecte casnice, reproducând o perioadă dificilă în care nu a ieșit din casă, bea excesiv din cauza unei despărțiri.

În al doilea capitol intitulat *Categoriile de upcycling ca practică artistică în arta contemporană internațională*, am încercat să pun în categorii artiștii contemporani internaționali ce folosesc upcycling în practica artistică în funcție de te temele abordate de aceștia.

Astfel în subcapitolul 1.1 am analizat artiștii contemporani a căror concepte pleacă de la povestea, istoria obiectelor folosite, recontextualizându-le în așa fel încât istoriile personale devin colective.

Charles Harlan(n.1984) folosește obiecte sau materiale găsite, industriale sau ready made pe care le recontextualizează, le integrează în instalații artistice cu trimiteri la mitologii antice, istorii recente și meditații la un viitor postapocaliptic.

În practica sa artistică Soto Climent(n.1977) folosește obiecte personale, găsite pe străzi sau cumpărate din magazine la mâna a doua, intervenind asupra lor sau nu, altelei recontextualizându-le pentru a obține noi obiecte și instalații artistice. El crede în energia obiectelor cu o anumită istorie, în memoria obiectului, iar metoda sa de lucru se bazează pe intervenția minimală asupra obiectului și pe intensificarea energiei deja existente prin găsirea unor noi conexiuni ideatice inedite.

Théo Mercier(n.1984) reușește să combine urme ale trecutului, obiecte și materiale statice, cu memorie, coregrafie, istorie(pietre, pietre semiprețioase, scoici, nisip, artefacte, sculpturi) cu obiecte și materiale dinamice contemporane, noi, aseptice(piese auto, obiecte casnice, metal, beton) astfel încânt orice privitor să fie pus pe gânduri, să reflecte și să se reflecte în fața lor.

Zsolt Asztalos(n.1974) este un artist multimedia ce folosește metode de lucru științifice și tehnologice pentru a crea instalații, obiecte, lucrări foto-video. Unele dintre acestea sunt serii

despre putere, conflict sau antinomii despre echilibru/dezechilibru, destindere/tensiune. În anul 2013, Asztalos a reprezentat Ungaria la cea de a 55-a ediție a Bienalei de la Veneția cu instalația *Fired but unexploded*, în care sunt prezentate prin fotografii și video mai multe bombe intacte din Al Doilea Război Mondial.

În subcapitolul 1.2 cu titlul *Artiștii care abordează tema identității și relațiilor cotidiene prin obiecte casnice și de serie* am analizat artiștii ce folosesc obiecte casnice și mobilier pe care le deconstruiesc, reconstruiesc, uneori documentând foto-video procesul, pentru a ridica teme ca identitatea, secvențialitatea, cauzalitatea, construcția și deconstrucția, utilitatea și inutilitatea, automatismul, percepția, stereotipul, absurdul, umorul, eficiența și ineficiența.

Sofia Hultén(n.1972) adună mobilă acunată în spațiul public al Berlinului, le reconșionează, readuce la forma în care a fost gășită, documentând întregul proces, după care le transportă la centre de reciclare. Angela de la Cruz(n.1965) intervine cu violență fizică și psihologică pe obiectele de mobilier casnic, transformându-le în obiecte antropomorfe în contrast cu rezultatele finale și titluri- calme și de un oarecare umor. Roman Stańczak(n.1969) deconșionește diferite obiecte de uz casnic, mobilier, inversând procesul de producție dinspre exterior spre interior, epunându-le substraturile, partea ascunsă. Pentru artist această practică de a înlătura superficialul, inutilul, de a arăta partea nevăzută a lucrurilor, a obiectelor este una spirituală, aproape mistică. Jorge Peris(n.1969) folosește o varietate de materiale și obiecte precum mobilier, obiecte casnice, funie, ciment, cărămidă cu care conșionește instalații site-specific utilizând arhitectura spațiului expozițional, despre timp, memorie, echilibru, instabilitate.

În subcapitolul 1.3 intitulat *Artiștii care explorează tema socială urbană prin materiale publice și industriale* analizat activitatea artiștilor care abordează teme ca spațiul public/privat, politicul, marginalizarea, rezistența la uitare, segmentarea socială, consumerismul, transgresiunea, concepte ambivalente cum ar fi creație și distrugere, natural și artificial, arhitectural și organic, unicat și industrial.

Stephen Burke(n.1989) integrează în practica sa de atelier, obșinând lucrări originale ce reflectă o estetică nonconvenșională, cu o poetică a deconstructivismului și a restructurării. Obiectele sale nu sunt romanticizate, ele subliniază segmentarea socială, rezistența la uitare, marginalizarea tocmai prin îmbinarea obiectelor găsite, cu memoria locului și părți noi, create prin fuziune picturală. Obiectele și instalațiile Anitei Molinero(n.1953) nu sunt ilustrații apocaliptice ale unui posibil viitor sau proclamări ale consumerismului excesiv, ale ecologiei. Prin inversarea stărilor de agregare, ale legilor fizicii, inventivitatea formelor, uneori violent, alteori cu umor, obiectele de zi cu zi devin expresii ale vieții agitate. Mona Hatoum(n.1952) recontextualizează aceste obiecte existente, schimbă percepția noastră prin modificarea parametrilor orizontal și vertical, formă și conșinut.

În capitolul 3 intitulat *Interviuri ale unor artiști contemporani români ce folosesc upcycling-ul ca practică artistică* am realizat o serie de interviuri ale unor artiști contemporani români despre upcycling, încercând să acopăr p arie cât mai largă de preocupări, de vârstă, gen.

În prima categorie, cea a artiștilor care abordează tema memoriei, istoria personală și colectivă, arta pentru artă, intră Elena Scutaru, Gyárfás Oláh. Elena Scutaru strânge, colecționează diferite obiecte și materiale pe care le recontextualizează, refolosește în noi și inedite ipostaze pentru a ajunge la temele abordate. Gyárfás Oláh, în schimb, reciclează materiale textile, schimbându-le aspectul și starea(din solidă în lichidă), obiectele și materialele devenind un mijloc în creația artictică.

Ana-Maria Pop și Matei Emanuel s-ar încadra în a doua categorie de upcycling- ei abordând teme ca utilitatea și inutilitatea, automatismul, percepția, stereotipul, absurdul, umorul, eficiența și ineficiența. Ei pornesc și/sau încadrează obiecte casnice în practica lor artistică, acestea devenind punctul de pornire sau parte componentă în realizarea lucrărilor de artă.

În cea de a treia categorie, a artiștilor care abordează în practica lor artistică teme sociale, apropiate de Street Art, urban-privat, globalism, consumerism, ecologie. Practica lor artistică pornește de la o economie ecologistă sau socială bine stabilită, iar temele pe care le abordează reflectă ideile, filosofia de a fi și crea. Aici ar intra Sebastian Moldovan, Teodor Graur, Dorina Horătău și Liviu Bulea.

În capitolul 4 cu titlul *Diptych Art Space* am analizat activitatea spațiului de tip artist run din București al cărui co-fondator am fost.

În primăvara anului 2019, Galeria de artă Anca Poterașu își muta sediul de pe Strada Plantelor 58 în același cartier, pe Strada Popa Soare. Neavând atelier de creație de ceva timp, am hotărât să închiriez cele trei camere al fostei galerii Anca Poterașu. Ca să marchez, să delimitez cumva această mutare, am organizat o expoziție de grup invitând câțiva prieteni artiști contemporani să participe cu câte o lucrare obiect, titlul găsit fiind „animaL”. Expoziția a fost un succes, fiecare lucrare trata tema sufletului omenesc sau a instinctului animalic. Pentru mine expoziția „animaL” a constituit un decluc, am realizat cât de mult mi se potrivește latura organizatorică, de manager cultural și am hotărât să continui cumva menirea acelu spațiu, de promotor al artei contemporane , păstrând una dintre cele trei camere ca atelier de creație. Asocierea cu, pe atunci studenta la ITA, Lina Țărmure a fost benefică, împreună reușind promovarea artei contemporane românești și internaționale prin organizarea de expoziții, evenimente, lansări de carte, festivaluri de film. În septembrie 2019 am reușit să deschidem Diptych cu o expoziție retrospectivă a artistului iconic maghiar Sándor Pinczehelyi, continuând cu Mitoș Micleușanu, Maria Balabaș, Claudiu Cobilanschi, Alina Ușurelu și Cristina Lilienfeld, Ramon Sadic, Mircea Roman, Alexandra Mureșan, Magdalena și Bogdan Pelmuș, Dragoș Burlacu, Andrew Davidson, Zsolt Asztalos, Josef Wurm, Liviu Bulea.

La sfârșitul lunii mai 2023, Diptych Art Space lansează un apel de proiecte în colaborare cu UNarte în care oferă spațiu de expunere studenților de la Istoria și Teoria Artelor, cât și Universității Naționale de Arte din București. Acest open call s-a concretizat cu trei proiecte expoziționale în cadrul proiectului Diptych X UNarte, cum urmează: Articulating boundaries, expoziție semnată de Paul Ilfoveanu și David Pelmuș, curator Irina Motroc; A Stretch Through Limits, expoziție de Eva Chapkin și Bianca Maria Popa, curator Anne-Marie Lolea și The Words Project, expoziție semnată de Irina Motroc, curator Anne-Marie Lolea.

Din mai multe motive Diptych Art Space s-a închis în primăvara anului 2024, dar contribuția curatorială continuă cu activitatea de la Zoltan Artist Run.

Subcapitolul 1.1 cu titlul *Zoltan Artist Run* este despre cel mai recent proiect al meu- un nou artist run space situat pe peretele principal al atelierului meu de creație în cadrul Atelierelor Malmaison. Lansat cu ocazia Open Doors 8 Atelierele Malmaison 2024, Zoltan Artist Run își propune să continue expunerea artei contemporane românești și internaționale. Astfel că artistul Florin Darie a expus o serie de linogravuri în expoziția SEMNE, iar Dan Gherasim o instalație realizată din video, pictură, desen și obiect cu titlul TRIPPING.

În capitolul 4 cu titlul *Practica artistică al lui Béla Zoltán* am trasat linia carierei de aproape douăzeci de ani, începând cu mutarea mea din Baia Mare în București.

Acest capitol urmărește evoluția practicii artistice proprii în paralel cu evoluția orașului și a industriei creative. Anii 2003 mă găsesc fără atelier de creație, trăind cu chirie, încercând să-mi exprim ideile prin pictură.

Debutul internațional a coincis cu cel național, în anul 2009 având două expoziții personale în Italia și București. Efortul de a lucra în sufragerie cu un copil și soție, după programul de lucru și sfârșiturile de săptămână, a fost mare, dar încetul cu încetul colaborările cu galerii de artă, instituții de artă și muzee au fost din ce în ce mai multe.

Subcapitolul 1.1 intitulat *Experiența educațională în contextul practicii artistice* prezintă contribuția de educator cu o experiență de patru ani la o școală internațională ciclul gimnazial cu predare în limba engleză, atât istoria și teoria artei cât și practică artistică.

Capitolul 5, intitulat *Ucycling ca practică artistică la Béla Zoltán* analizează partea de obiect recontextualizat, refolosit ca practică artistică.

În acest capitol am pornit de la contextul în care au fost create unele lucrări upcycle, modul în care materialele, obiectele au fost, sau nu punctul de plecare în realizarea lor, nu în ultimul rând ideile, temele pe care le exprimă.

Astfel, seria de plăci de piatră din granit negru, marmură albă, gresie pe care apar scrise scurte declarații cu multiple semnificații, religioase sau filosofice, ce încurajează privitorul la reflecție și meditație.

Seria leagănelor realizate de mine sau găsite, cu titlul Madlena proustiană, încurajează privitorul să devină parte actantă și să folosească obiectele pentru a-l purta într-o perioadă de fericire ludică.

Următoarea serie îmbină obiecte cu o anumită încărcătură istorică și geografică, de ce nu energie, cu elemente organice, de taxidermie. Este vorba de lucrarea cu titlul 1-11683 și Space Unicorn. 1-11683 este compusă dintr-o cască rusească din Al Doilea Război Mondial nichelată cu crom și două aripi de ului șorecar, devenind un simbol ce duce cu gândul la zei și supereroi.

Space unicorn realizată dintr-o antenă parabolică, ruginită ce a fost deasemenea nichelată cu crom în central căreia se află un corn de vacă. În momentul în care privitorul este în fața lucrării, se oglindește și devine unicornul.

"Parenthood" este o lucrare care îmbină taxidermia și obiectul vechi nichelat, deoarece pe candelabrul vechi de o sută de ani, refăcut, funcțional, stă un ului șorecar ce își apără cuibul.

Mica instalație cu titlul Harta Bucureștiului re/găsit aduce împreună obiecte găsite în diferite zone ale orașului, într-o armonie eclectică.

Seria Plăci este realizată din materiale, bucăți din oraș sunt găsite, altele au fost achiziționate, chiar primite de la diverse persoane care-mi cunosc interesul pentru acest tip de recycling și pe care le recontextualizez, îmbin, recompun. Cele mai multe obiecte, materiale sunt vechi, au patina timpului, au o memorie, energie și context istoric, dar și câte o poveste unică.

În continuarea seriei Plăci, urmează seria Numere, în care apare scrisul caligrafic pe numere de casă. Pe unele numere cuvintele scrise au legătură cu numărul de casă, la altele nu și la altele nu mai apare scrisul, ci numărul devine un picto-obiect.

O parte semnificativă a practicii mele artistice s-a bazat pe foc, pe obiecte din lemn care au fost arse. Și aici am identificat mai multe căi- de la care au fost „curățate” cu focul, după care recontextualizate, cele care devin conceptuale, expresii nonfigurative prin ardere, și obiectele recognoscibile dar care își schimbă semnificația după ardere.

„Uneltele” sunt o serie de unelte de lucru- lopeți, cazmale, coasa, secera care sunt transformate în măști.

Seria Pietre îmbină elementele naturale ca piatra de râu cu fierul, șarma, paharul, clanța din alamă, potcoavele, degetul de manechin din rășină, în lucrări ce ilustrază teme ca începutul și sfârșitul, efemerul, infinitul.

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI FINALE

Cercetarea a urmărit refolosirea, recontextualizarea obiectelor existente ca practică artistică.

Reciclarea creativă sau upcycling reprezintă o strategie artistică și sustenabilă de transformare a obiectelor reziduale sau materialelor, prin metode artistice sau meșteșugărești, în produse noi cu valoare estetică, funcțională sau simbolică superioară celei inițiale. Categoriile de upcycling sunt definite pornind de la finalitatea procesului: obiecte funcționale, accesorii și de decor; intervenții creative în spații publice (interior sau exterior; artă și design unicat). Nu orice material reciclat ajunge un produs upcycled, creatorul având responsabilitatea de a anticipa și analiza toate aspectele procesului- proprietățile calitative, dacă sunt poluante, dacă își degradează substanța; procesul de lucru să aducă plus valoare și impactul ecologic să fie minim sau deloc. Upcycling-ul poate reprezenta o soluție de viitor prin cunoașterea ciclului de viață al obiectului și al componentelor acestora, prin respectarea principiilor ecologiei sustenabile și prin asigurarea principiilor durabilității.

Modul în care obiectele sunt refolosite și recontextualizate în practica artistică a cunoscut o evoluție semnificativă de la începutul secolului al XX-lea până în prezent, reflectând preocupările profunde ale artiștilor în raport cu dinamica societății contemporane. Artiștii avangardiști prin intervențiile lor inovatoare asupra obiectelor de serie, au fost deschizători de drumuri către o artă ce transcende funcționalitatea inițială. Fiecare mișcare artistică a secolului trecut a contribuit la evoluția și diversificarea materialelor și a modurilor de refolosire a obiectelor în practica artistică. Pe măsură ce aceste practici au progresat, responsabilitatea artistului în refolosirea și recontextualizarea obiectelor a crescut exponențial. Artiștii contemporani internaționali utilizează obiecte vechi, cu încărcătură istorică explorând teme ca memoria colectivă sau personală, timpul; alții abordează teme ca identitatea, utilitatea, stereotipul prin deconstrucția, recontextualizarea obiectelor casnice și de serie; și nu în ultimul rând artiștii care-și ancorează practica în teme social urbane refolosind materiale industriale. Artiștii români intervievați au ca trăsătură comună în practica lor utilizarea materialelor și a obiectelor în funcție de temele abordate, trăiri interioare și propriul mod de gândire creativă, fiind conectați la curentele internaționale din domeniul upcycling-ului dar păstrându-și autenticitatea locală.

La nivel personal, originalitatea demersului artistic derivă din diversitatea temelor abordate și a materialelor folosite. Autenticitatea materialelor utilizate în crearea obiectelor este crucial pentru mine. Materialul are memorie. Astfel, textura, patina timpului dar și structura materialului în sine pun în valoare creativitatea artistică.

Astfel, descoperirea cheie a cercetării constă în diversitatea continuă a obiectelor, materialelor reciclate creativ ca practică artistică. Orice obiect poate constitui o resursă valoroasă pentru un demers de upcycling atâta timp cât intervenția se dovedește a fi un act responsabil din punct de vedere al sustenabilității creației finale. Mai mult decât atât, procesul de upcycling dă libertate artistului să asocieze obiecte, texturi, simboluri aparent paradoxale. Observatorul, privitorul devine el însuși creator al realității artistice prin subiectivitatea percepției care aduce noi valențe lucrărilor.

O direcție viitoare de cercetare ar putea fi unicitatea materialelor folosite la crearea obiectelor de upcycling, materiale obținute din anumite regiune geografice specifice care poartă patina timpului. O astfel de materie primă dintr-un anumit timp, loc, spațiu socio-cultural este prin însăși natura ei o capsulă a timpului care poate fi pusă în valoare prin intervenție artistică.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Cărți:

1. Duchamp, Marcel, *The Essential Writings of Marcel Duchamp*, Thames & Hudson, London, 1975.
2. Krauss, Rosalind, *Passages in Modern Sculpture*, MIT Press, Cambridge, 1977.
3. Foster, Hal, *The Return of the Real*, MIT Press, Cambridge, 1996
4. Cabanne, Pierre, *Dialogues with Marcel Duchamp*, Da Capo Press, New York, 1987.
5. Celant, Germano, *Arte Povera*, Electa, Milano, 1969.
6. Kounellis, Jannis, *Jannis Kounellis*, Tate Publishing, London, 2003.
7. Benjamin, Walter, *The Arcades Project*, Harvard University Press, Cambridge, 1999.
8. Brassăi, *Dialoguri cu Picasso*, Editura Meridiane, București, 1972.
9. De Jongh, Karlyn; Gold, Sarah, *PERSONASTRUCTURES TIME·SPACE·EXISTENCE*, GlobalArtAffairs Publishing, Bonn, 2011
10. Beuys, Joseph, *Joseph Beuys: Actions, Vitrines, Environments*, Tate Publishing, London, 2005.
11. Schön, Donald, *The Reflective Practitioner*, Basic Books, New York, 1983.
12. Wongpakdee, Patty K, *Art without Waste, 500 Upcycled & Earth-Friendly Designs*, Patty K. Wongpakdee, Rockport Publishers, Beverly, Massachusetts, 2014.
13. Fowkes, Maja, *The Green Bloc, Neo-avant-garde Art and Ecology under Socialism*, Center European University Press, Budapest, 2015.
14. Latour, Bruno, *We Have Never Been Modern*, Harvard University Press, Cambridge, 1993.
15. Borgdorff, Henk, *The Conflict of the Faculties: Perspectives on Artistic Research*, Leiden University Press, 2012.
16. *Oxford Art Online*, articole tematice despre ready-made, Arte Povera, installation art.

Surse Internet:

1. <https://www.guggenheim.org/artwork/718>
 2. [What is a Multidisciplinary Artist and How Do They Work? - CLIMB](#)
 3. [Artă și sustenabilitate în 2026: cariera artiștilor români și provocările globale | I Love Art](#)
 4. [What is personal history? Simple Definition & Meaning · LSD.Law](#)
- [Collective memory - Wikipedia](#)
5. [What Are the Ethical Implications of Upcycling? → Question](#)